

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Útmutató az Országos Tisztifőorvos határozatában foglaltak végrehajtásához

Az Országos Tisztifőorvos a 2020. március 8-án látogatási tilalom tárgyában kiadott, 13305-8/2020/EÜIG iktatószámú határozatának rendelkező részében elrendelt látogatási tilalmat a 13305-16/2020/EÜIG számú azonnal végrehajtható határozatával módosította és kiegészítette az alábbiak szerint:

A látogatási tilalmat 2020. március 17-től kiterjesztette a Magyarország területén működő

- a) a szakosított ellátást nyújtó szociális intézményekre;
- b) a gyermekjóléti alapellátás keretében működő családok átmeneti otthonára és gyermekek átmeneti otthonára,
- c) a gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézményekre és
- d) a javítóintézetekre.

Az Országos Tisztifőorvos határozatának alkalmazásában a szociális szakosított ellátás körébe tartoznak a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 57. § (2) bekezdés a)-f) pontja szerinti intézmények:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon,
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- és a támogatott lakhatás.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) gyermekjóléti alapellátást biztosító intézményként nevesíti a családok átmeneti otthonát és gyermekek átmeneti otthonát.

Gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézménynek minősül a Gyvt. 15. § (3) és (5) bekezdései szerinti:

- az otthont nyújtó ellátást,
- az utógondozói ellátást,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást biztosító intézmények, ideértve a nevelőszülői hálózatokat és
- a javítóintézeti ellátást biztosító intézmény.

Fent megjelölt összes intézményre egyaránt vonatkozik az Országos Tisztifőorvos határozata.

A látogatási tilalom célja az ellátottak, a gyermekek védelme, megóvása a járványveszélytől. A látogatási tilalom kiterjed az intézmények működését ellenőrző

hatóságokra (az egészségügyi ellenőrzések kivételével), az ellátottak szakértői vizsgálatát végző szakértőkre (pl. a komplex szükségletfelmérés elvégzése, fogyatékos személyek alapvizsgálata), a **gondnokra**, a **gyámra**, indokolt esetben a **gyermek kapcsolattartásra jogosult hozzátartozójára**, a fiatalkorú kirendelt védőjére és az **ellátottjogi**, valamint a **gyermekjogi képviselőkre** is.

A végstádiumban lévő betegektől való elbúcsúzás kivételével, a látogatási tilalom alól felmentés – az ellátottak, a gyermekek érdekében – **nem adható**. Az intézmény, amennyiben a haldokló beteg látogatását engedélyezi, köteles megfelelő védőöltözetet biztosítani a látogatóknak.

A látogatási tilalom kiterjesztésével egyidejűleg az Országos Tisztifőorvos elrendelte az **intézményekből való intézmény-elhagyási tilalmat**. Az intézményt elhagyni kizárólag **indokolt esetben** (munkavégzés céljából, szükséges egészségügyi vizsgálat elvégzése érdekében) és különösen méltányolható helyzetben (közeli hozzátartozó halála esetén) az **intézményvezető külön engedélyével lehetséges**. Az intézmény-elhagyási tilalom célja szintén az ellátottak és a gyermekek egészségének védelme a járvány intézményekben történő terjedésének megakadályozásával.

A szociális szakosított ellátást igénybevevők többsége életkorából vagy egészségi állapotából fakadóan a koronavírus kiemelt rizikó csoportját képviselik, így elengedhetetlen kiemelt védelmük.

Az intézmény-elhagyási tilalom alól kivételt jelentenek a következők:

- **A hajléktalan személyek éjjeli menedékhelyei** a jogszabályi előírások szerint napi 14 órában, 18.00 – 08.00 óra között tartanak nyitva, így az **intézmény-elhagyási tilalom ezen intézmény típusra nem értelmezhető**.
- **A hajléktalan személyek átmeneti szállásához** – és bizonyos esetekben – a **nappali melegedőhöz kapcsolódó külső férőhelyére**, valamint a **családok átmeneti otthonának külső férőhelyére** és a **félutas házakra az intézmény-elhagyási tilalom jelen kiterjesztése nem vonatkozik**, azok úgy működnek, mint a „saját háztartás”.

A hajléktalan személyek átmeneti szállásaira, rehabilitációs intézményére és a hajléktalanok otthonára az intézmény elhagyási tilalom az ellátottak védelme érdekében azonban vonatkozik. Az ellátottak általános egészségügyi állapota gyakorta rossz, így fokozottan kitettek a koronavírus-fertőzésből fakadó szövődményeknek. Az átmeneti szállásokat igénybevevők közül mintegy 1 500 fő életkora meghaladja a 65 évet, így ezen ellátottak kifejezetten kiszolgáltatottak a vírus okozta kockázatoknak. Az **intézményből való intézmény-elhagyási tilalom elrendelésének alapvető célja, hogy a lehető legkisebbre csökkentse a fertőzés lehetőségét, így óvva az egyént és a többi intézményben lakó ellátott egészségét**.

Az intézmények az **intézmény-elhagyási tilalom fenntartása érdekében kötelesek mindent megtenni**, mindazonáltal **kényszerítő eszközzel az ellátottak irányába nem rendelkeznek**.

Az Országos Tisztifőorvos határozatában egyúttal – az éjjeli menedékhelyek kivételével – **azonnali felvételi zárlatot rendelt el Magyarország összes szociális szakosított ellátást nyújtó intézményében**.

A gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézményekre és a javítóintézetekre vonatkozó külön szabályok

A látogatási tilalom alól kivételt jelentenek a következők:

A területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás keretében el kell látni

1. az újszülött, nem gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekek örökbefogadásának elősegítését;
2. az örökbefogadás előkészítése érdekében kötelező gondozásra kihelyezett gyermekek esetében a beilleszkedés figyelemmel kísérését;
3. a válsághelyzetben lévő anyák, vérszerinti szülők számára a krízistanácsadás biztosítását, az újszülöttek esetében az örökbefogadás elősegítését, beleértve az örökbefogadó családba kötelező gondozási időre kihelyezéshez szükséges környezettanulmány elkészítését.

Az intézmény-elhagyási tilalom alól kivételt jelentenek a következők:

1. Az ideiglenes hatályú elhelyezés, a nevelésbe vétel megszűnése, illetve megszüntetése esetén a gyermek, fiatal felnőtt az ellátás megszűnése okán elhagyhatja az intézmény területét.
2. Utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt számára lehetővé kell tenni, hogy munkavégzés céljából elhagyja az ellátását biztosító intézmény területét és oda vissza is térhessen.
3. Amennyiben a növendék betölti 21. életévét vagy javítóintézeti nevelése bármely okból megszűnik (a javítóintézeti nevelés bíróság által meghatározott tartama letelt vagy a fiatalkorút szabadságvesztésre ítélik), őt a javítóintézetből el kell bocsátani. A javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátás sem esik korlátozás alá (a bíróság ideiglenes elbocsátást a rendkívüli ítélkezési szünet ideje alatt is engedélyezheti). A jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén a fiatalkorú a javítóintézetből ideiglenesen elbocsátható a tilalmi időszakban is.

A felvételi zárlat nem terjed ki a gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézményekre, így

1. amennyiben a gyámhatóság vagy az arra jogosult egyéb szervek a gyermeket ideiglenes hatállyal gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézményben elhelyezik, továbbá ha a gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételéről dönt, a gondozási hely köteles a gyermeket az intézménybe befogadni;
2. ha a gyermek érdekét a gondozási helye súlyosan veszélyezteti vagy egyéb okból a gyermek súlyos veszélyeztetettségének megszüntetése céljából a gyermekvédelmi gyám a gyermek azonnali gondozási helyének megváltoztatása érdekében intézkedik, az új gondozási hely köteles a gyermeket befogadni;
3. a tilalom nem érinti az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt ellátási helyének indokolt megváltoztatását;

4. az engedély nélkül eltávozott gyermeket a kijelölt gondozási helyének vagy annak a gyermekotthonnak, ahova őt a rendőrség szállította, **be kell fogadnia;**
5. a javítóintézetbe érkező új növendéket **be kell fogadni.**

Budapest, 2020. március 19.

